

Shu

Ha

Ri

Interview - I

Met T.K. Chiba, door I. Shibata.

Oorspronkelijke titel: Shu-Ha-Ri: An Interview. With T.K. Chiba, by I. Shibata. Translated by T.S. Okuyama. Uit: Sansho, Aikido Journal of the USAF Western Region, Vol 7 (1 & 2), Spring / Summer 1990. Vertaling uit het Engels door Pauline Suyl.

Shibata: Ik las je artikel in de laatste Sansho over *Shu-Ha-Ri*. Mijn kennis van de Engelse taal is beperkt, maar van wat ik er uit begrijp, vond ik dat het concept dat in *Shu-Ha-Ri* tot uitdrukking kwam zeer Japans van aard is. Denk je dat Amerikaanse [Westerse] studenten het kunnen begrijpen?

Chiba: “Begrijpen” in Budo (losjes vertaald als martiale kunsten) is een intellectueel begrip dat is gebaseerd op fysieke ervaring. Daarom verwacht ik strikt genomen niet dat Amerikaanse [Westerse] studenten, die geen eerdere ervaring met het concept van *Shu-Ha-Ri* hebben, haar volledige betekenis begrijpen. Als we echter buiten het domein van Budo stappen, dan verschilt het basisbegrip dat met *Shu-Ha-Ri* wordt uitgedrukt weinig van een

methodologie die de stadia van de menselijke ontwikkeling in ons leven volgt. Daarom ben ik van mening dat het algemene kenmerken heeft die door vele andere culturen kunnen worden begrepen. Ik denk in die zin niet dat het concept zo vreemd is voor Amerikaanse [Westerse] studenten. Ik hoop dat *Shu-Ha-Ri* aanwijzingen kan geven voor hun toekomstige training.

Shibata: Ik weet dat *Shu-Ha-Ri* zowel één van de basisconcepten van Japanse Budo als van andere Japanse traditionele artistieke disciplines is. Maar ik weet niet zeker of ik het intellectueel voldoende begrijp. Mijn 'begrip' is meer emotioneel, niet intellectueel. Wat ik bedoel is dat een dergelijk concept in mijn 'vlees en bloed' zit, als het ware, omdat ik geboren en getogen ben in de traditionele Japanse cultuur. Vandaar dat ik het niet nodig heb gevonden om het concept intellectueel te begrijpen. Vanuit deze achtergrond moet ik dezelfde vraag opnieuw stellen: "Hoeveel begrijpt een Amerikaanse [Westerse] student van *Shu-Ha-Ri*, een concept dat is ontstaan en gecultiveerd in een specifieke cultuur zoals Japan?"

Chiba: Wat je vraagt is een hele natuurlijke vraag binnen het kader van de Japanse cultuur. Zoals ik hierboven al zei, als we aannemen dat 'begrip is gebaseerd op ervaring', dan hebben bijzondere ervaringen en de accumulatie van historische gebeurtenissen de cultuur van ieder land diepgaand beïnvloed. Iemand die in een bepaald land woont, heeft specifieke ervaringen en betekenissen opgedaan. We noemen het 'cultuur' in brede zin. Cultuur is niet noodzakelijk intellectueel gecoördineerd en gesystematiseerd. Het staat veeleer dicht bij menselijke fysiologische fenomenen zoals eten, slapen, uitscheiden en zich voortplanten. Er zijn ongeschreven regels die zulke basale fysiologische dagelijkse activiteiten sturen. Ze zitten daarom heel diep in ons bewustzijn.

Nu zal ik jouw vraag beantwoorden: "Begrijpen Amerikaanse [Westerse] studenten een concept dat is ontstaan en gecultiveerd binnen een unieke Japanse cultuur waar taal, traditie en denkwijze anders zijn?" Op grond van wat ik hierboven heb gezegd, ben ik er nogal optimistisch over dat zij dat doen. Ik denk dat wij niet zo drastisch van elkaar kunnen verschillen, omdat wij met dezelfde structuur van het menselijk lichaam te maken hebben, met één hoofd, één romp, twee armen, tien vingers, twee benen. Ik veronderstel dat er mensen in de Westers wereld zijn die intensief fysiek of kunstzinnig trainen, zoals een professionele danser, ambachtsman, musicus, enzovoort, die vergelijkbare ervaringen hebben gehad en die een begrip kunnen hebben dat vergelijkbaar is met het concept dat wordt uitgedrukt met *Shu-Ha-Ri*.

Shibata: Ik gaf aan dat ik het begrip *Shu-Ha-Ri* emotioneel begrip en niet intellectueel. Ik kan hetzelfde zeggen voor andere concepten zoals *Jo-Ha-Kyu* en *Mu Shin* in Iaido, of het concept *Ki* in Aikido. Hoewel deze concepten erg belangrijk voor mij zijn tijdens mijn dagelijkse lesgeven, is mijn intellectuele begrip er van erg vaag. Ze zijn nogal abstract. Hoe ga ik als leraar om met dit soort tegenstrijdigheden?

Chiba: Japanners, vooral diegenen die tot traditionele artistieke disciplines behoren, hebben een gemeenschappelijke, sterke neiging om de intellectuele benadering te verwerpen. Dat betekent niet noodzakelijk dat Japanners het intellect verwerpen. Zij weigeren of sluiten eerder kennis uit die uitsluitend verkregen wordt door intellectueel begrip, zonder op ervaring gebaseerd te zijn. Het benadrukt de verenigde functie en manifestatie van intellect en ervaring. Voor een dergelijk begrijpen, gebruiken de Japanners het begrip *Tai Ge* of 'fysiek begrip' wanneer we 'begrijpen' uitdrukken. Ook onderkennen Japanners dat de overdracht van de ware betekenis van een bepaald fenomeen onvolledig is wanneer het uitgedrukt wordt in taal. Dat betekent echter niet, dat Japanners geen belang hechten aan het gebruik van taal. Maar zij onderkennen dat 'werkelijkheden' in deze wereld, in veel gevallen, tot de wereld voorbij het domein van de taal behoren.

Deze fundamentele onvolledigheid is echter niet beperkt tot het gebruik van taal. Het omvat ook menselijk gedrag en handelingen. In het geval bijvoorbeeld van een traditionele Japanse artistieke discipline zoals pottenbakken of het maken van een (giet)ijzeren *tsuba*, laat de kunstenaar of ambachtsman vaak opzettelijk een element in zijn werk achter dat het totale evenwicht verstoort. Dit element kan door de toevallige toeschouwer verkeerd worden opgevat als een loutere onzorgvuldige fout of een gebrek als gevolg van oncontroleerbare elementen in het proces. Maar in werkelijkheid drukt dit element de hoogste spirituele concentratie uit en is het de ultieme expressie van 'essentie' door de kunstenaar. In het algemeen lijkt deze actie voor die kunstenaars die perfectie nastreven en zichzelf disciplineren om zulke technische perfectie te bereiken, een tegenstrijdigheid. Paradoxaal genoeg belooft de kunstenaar, door het opgeven van de perfecte harmonie in zijn werk, om een grotere toestand van harmonie met het universum aan te gaan. Met de Japanse esthetische zin ziet hij de totale harmonie van het universum en een mens, wiens bestaan eindig is. Met andere woorden, we zien een ontmoeting tussen de eindige mens en het absolute wezen, die niet fysiek kan worden gezien, binnen het relatieve bestaan van het kunstwerk. En paradoxaal genoeg is er binnen de ontmoeting een plaats om voor altijd naar de volmaaktheid van de eeuwige schoonheid te zoeken, want de ultieme volkomenheid is niets anders dan het einde van een bestaan. Ik geloof dat het creëren van kunst terwijl je in contact bent met de eeuwigheid zo een concept is als ik hier heb beschreven. Dergelijk

artistiek werk wekt diepe menselijke emoties op binnen de context van de manier van leven. Het kan geïnterpreteerd worden als een gebed, aangezien de kunstenaar het uiteindelijke resultaat aan God overlaat terwijl hij de ultieme volmaaktheid nastreeft.

Je zei dat je een tegenstrijdigheid in jezelf ervaart, dat hoewel je deze concepten emotioneel begrijpt, je ze niet logisch kunt systematiseren. Ik denk dat de bron van de creativiteit en ontwikkeling van jouw Budo in zulk lijden ligt. Zoals ik al eerder zei, hoeven dergelijke concepten niet in logische volgorde te worden geplaatst, maar ik ben er zeker van dat jouw concept organisch zal worden verenigd en ontwikkeld als je de essentie van je training begrijpt en daar *Gyo* of 'zelfdiscipline' bovenop opbouwt. Als er een wortel is, is er een stam, en als er een stam is, zijn er takken, en als er takken zijn, dan zullen er bladeren groeien, en dus zullen er bloemen bloeien.

Shibata: Ik geloof dat Japanse Budo tegengesteld is aan de Westerse cultuur, waar dingen eerst mentaal moeten worden begrepen voordat enige actie ondernomen kan worden. Traditionele Budo heeft de neiging logische verklaringen te vermijden en vaak zullen leraren van leerlingen eisen dat ze trainen en trainen. Miyamoto Musashi zei lang geleden dat je met intense zelfdiscipline tienduizenden dagen moet trainen. Yamaoka Tesshu deed zeven opeenvolgende dagen kendo training.¹

¹ Het Japanse *Tanren* vertaalt zich losjes in het Engels [Nederlands] als 'discipline'. Miyamoto Musashi, de schrijver van het boek van de vijf ringen, zei ooit dat *Tan* (smeden) 1000 dagen neemt en *Ren* (temperen) 10.000 dagen.

Yamaoka Tesshu werd in 1853 geboren en stierf in 1906. Hij was de oprichter van de *Mutoryu* zwaardvechtschool. De betekenis van deze naam is 'zwaarloos zwaard'. Yamaoka Tesshu opende *Mutoryu* nadat hij *Ittotyū* had opgevolgd in 1989. Hij introduceerde een training die bekend staat als *Kazu Geiko* als een eerste fase van serieuze training waarin een student een week lang een training volgde die begon om 4 uur 's ochtends en om 8 uur 's avonds eindigde. Gedurende de training mochten de studenten hun kendo helmen alleen tijdens de maaltijden uittrekken en moesten ze dagenlange wedstrijden doorstaan. Bovendien wachtte de student die dit eerste stadium gepasseerd was nog intensievere training, zoals 200 wedstrijden per dag, dan 3 dagen van training met 200 wedstrijden per dag. En uiteindelijk, 200 wedstrijden in een week. Al deze training vereiste een gelofte vooraf, en degene die de gelofte aflegde moest veel tegenstanders alleen het hoofd bieden, terwijl de oppositie mocht uitrusten wanneer zij moe waren.

Chiba: In de traditionele Japanse samenleving wordt aangenomen dat taal ontoereikend is voor de overdracht van de waarheid. Het volgt de wereld van de ‘mystieke doctrine’ die tegengesteld is aan de materialistische wereld waarin wij leven, waar fenomenen niet kunnen bestaan als ze niet logisch verklaard kunnen worden. Erkennen dat taal of logica niet de realiteit van het universum kan verklaren, dwingt ons uiteindelijk om symboliek of metaforen te gebruiken om de schijnbaar onmogelijke kloof te vullen. Ik denk dat abstracte kunst de uitdrukking is van de poging van de mens om het kader en de beperkingen van vooraf vastgelegde concepten te doorbreken om de realiteit van het universum te benaderen.

In traditionele Japanse krijgskunsten bijvoorbeeld, verloopt overdracht van *Gokui* of ‘de geheime doctrine’ vaak via dichtkunst of abstracte figuren zoals $O \Delta \square$ (cirkel driehoek vierkant) of godenreeksen. Dit is echter verre van een intellectuele of logische methode. Als je er op een hedendaagse manier over nadent, dan lijkt het een zeer onzekere methode van overdracht. Je kunt echter het abstracte karakter van de geheime doctrine begrijpen als je bedenkt dat een dergelijke overdracht voortkomt uit de wanhopige situatie van een leraar die wacht op de zelfontplooiing van de leerling, aangezien *Gokui* niet mechanisch van een leraar op een leerling kan worden overgedragen. De transmissie van de geheime doctrine kan alleen optreden in het domein waar persoonlijkheden niet tegenover elkaar staan, omdat het niet kan worden overgedragen van de éne persoonlijkheid op de andere. Ik kan niet ontkennen dat er twee persoonlijkheden, de één gevend en de ander ontvangend, betrokken zijn bij zo een overdracht. In werkelijkheid kan het echter alleen plaatsvinden in de diepte van de innerlijke ervaring van de ontvanger, waar zelfs een leraar niet kan komen. Het enige wat een leerkracht kan doen is de leerling naar een wanhopige situatie brengen, zoals de rand van een hoge klif, en hem eraf duwen. De Zen *Koan* drukt deze situatie uit als: Zet nog een stap verder aan het einde van een paal van 100 voet.

Het is belangrijk een suggestie met een abstract idee of een metafoor te gebruiken om de verbeelding van het individu op te wekken en hem te helpen creatief de technieken te begrijpen. Met andere woorden, het is noodzakelijk om de ontwikkeling van de creativiteit van het individu af te wachten, waar innerlijke groei en verandering samenkomen terwijl de leerling zich door verschillende stadia van leren heen ontwikkelt.

Het is niet zorgvuldig opgebouwde logica of systemen die de leerlingen in staat stellen om de waarheid te vatten, maar er aan tegengestelde vormen van leren zoals intuïtieve, religieuze of kunstzinnige emoties. Daarom kan de fysieke beweging of het kunstenaarschap van goed getrainde performers ons zo krachtig bewegen en onze levens direct van binnenuit inspireren, veel meer dan logica of systematische werken.

Shibata: Ik heb het idee dat jouw artikel over *Shu-Ha-Ri* het concept *Kata* of ‘vormen’ en de fundamentele rol ervan in de drie stappen van creatieve ontwikkeling beschrijft. Het kan worden samengevat als “leer de *Kata* en ga voorbij de *Kata* ...”. In je artikel zeg je dat je je persoonlijke karakter moet ontkennen om het maximaal te kunnen ontwikkelen, binnen de leerstadia van *Kata*. Misschien kan ik het stellen als “ontkenning om je zelf te kunnen erkennen ...”. Het concept van *Kata* komt veel voor in veel traditionele Japanse kunstzinnige disciplines en de Japanners beschouwen het als belangrijk. Het lijkt er echter op dat het concept van *Kata* niet zo belangrijk is in Westerse culturen.

Chiba: *Kata* in Budo manifesteert de meest efficiënte gedragsprincipes als het gaat om hoe je je geest en lichaam gebruikt tijdens bewegingen wanneer je geconfronteerd wordt met vijanden. Het is belangrijk om te onthouden dat *Kata* niet zijn ontstaan door logische stappen, maar door intuïtieve gedragingen en handelingen in gevechtssituaties. Daarna werden ze geordend en gesystematiseerd om doorgegeven te worden aan toekomstige generaties. Maar hoe uitstekend ze ook mogen zijn, *Kata* zijn slechts ontleende vormen.

Kata kunnen als objectieve technieken binnen zeer beperkte situaties bestaan, maar ze kunnen niet worden toegepast op een dynamische gevechtssituatie. Strikt genomen ligt hier het verschil tussen *Kata* en ‘*Waza*’ of ‘techniek’. Om *Kata* tot *Waza* te laten uitgroeien, d.w.z. een subjectief leven te belichamen, zijn jaren van harde training nodig, voorbij de verbeelding.

Als je *Kata* in zijn hoogste vorm bestudeert, dan ga je er op een dag aan voorbij. Je vorm zal niet noodzakelijk veranderen, maar je zult dezelfde *Kata* in een andere dimensie ervaren. Je krijgt de persoonlijkheid van de *Kata*.

Ik weet niet hoe het concept *Kata* in de Westerse samenlevingen wordt behandeld, maar gezond verstand zegt me dat er iets soortgelijks moet bestaan. Ik stel me voor dat er basisregels zijn in schermen, worstelen, muziek componeren, enzovoort. Zoals je echter al zei, hechten Japanners veel belang aan *Kata* en weten ze tegelijkertijd wat de beperkingen ervan zijn.

De Japanners hebben van oudsher de neiging om naar de waarheid van dingen te kijken door hun vaste vormen te vernietigen. Deze manier van denken wordt weergegeven in uitspraken als ‘een reden buiten de reden’, ‘een betekenis buiten woorden’ en ‘de schoonheid binnen de wanorde’. Deze concepten zijn terug te vinden in de onvolledigheid en de beperkingen van *Kata*. De Japanse taal en menselijke relaties, evenals Budo, hechten belang aan *Kata*, maar de kenmerken van *Kata* maken de bewegingen nogal mechanisch. Om de essentie van dingen te vatten, is het evenwel nodig om hun essentiële leven in hun bestaan vrij te maken

door dergelijke mechanische bewegingen te vernietigen. In deze zin vereren Japanners de schoonheid van vormen terwijl ze weten dat de beperkt en onvolkomen zijn.

Shibata: Waren er reacties van Amerikaans studenten op je artikel over *Shu-Ha-Ri*?

Chiba: Nog geen directe reacties. Ik had echter onlangs de gelegenheid om hierover met een aantal studenten van gedachten te wisselen. Ik heb het gevoel dat zij deze concepten heel serieus nemen. Het gevoel dat ik van hen krijg is dat zij beginnen waar te nemen waar ze zijn in termen van de ontwikkelingsfasen van hun training. Het is van groot belang om de huidige positie in je eigen trainingsleven te kennen, die waarschijnlijk de rest van je leven voortduurt. Ik zou kunnen zeggen dat er veel mensen zijn die niet weten waar ze zich bevinden. Daarom houdt je vooruitgang op.

Ik zie twee redenen waarom mijn Amerikaanse studenten niet direct of indirect reageren. Eén daarvan is dat *Shu-Ha-Ri* zo een vreemd concept is dat ze niet weten waar ze moeten beginnen. De andere is dat ze proberen om de betekenis ervan diep van binnen te begrijpen in een rustige deel van hun geest, van waaruit reacties niet eens aan de oppervlakte komen. Natuurlijk is dit waar ik op hoop

Shibata: Ik heb lang in Japan les gegeven, maar hier in de VS heb ik voor het eerst mijn eigen *Deshi* of 'studenten'. Via dagelijkse *Keiko* of 'training', leer ik de moeilijkheden en vreugden van het opleiden van mijn eigen *Deshi* en voel ik de volle ernst van mijn verantwoordelijkheid tegenover hen. Op basis van jouw onderwijservaringen in het buitenland, wat moet ik hier in mijn lesgeven de nadruk geven?

Chiba: Er zijn zeker verschillende tradities, gewoonten en nationale bijzonderheden in verschillende landen, en we verliezen vaak onze weg. Als je niet genoeg ervaring hebt, merk je alleen de verschillen en heb je dus veel moeilijkheden. Naarmate je echter meer ervaring opbouwt, ga je verder dan de verschillen en begin je de gelijkheid of gemeenschappelijkheid binnen de menselijke basisnatuur op te merken. Het is belangrijk om er vertrouwen in te hebben dat je een solide basis zult leggen voor wederzijds begrip via Aikido, een activiteit die we allemaal delen. Het is ook belangrijk om flexibel te zijn en ruimdenkend de tradities, gewoonten en levenswijze van dat land te assimileren. In die zin is het nodig dat je het leren van de taal tot je topprioriteit maakt.

Overigens vind ik dat het onderwijs van tegenwoordig te veel nadruk legt op het leren en overdragen van kennis en technieken. Het gaat voorbij aan een ander aspect van opleiding: het cultiveren van de persoonlijkheid. De nadruk wordt gelegd op (vak)kennis en technieken, en over zaken van de innerlijke geest, zoals 'hoe is het tot stand gekomen?' of 'waar komt

het vandaan?’ wordt heen gekeken. Het richt zich op het najagen van het snelle resultaat in plaats van het proces hoe er te komen. Het gebruik van gecontroleerde stoffen om ervaringen op te doen die vergelijkbaar zijn met spirituele ontwaken, of het gebruik van stimulerende middelen om een betere atletische staat van dienst te bereiken zijn slechts een paar voorbeelden van de omgekeerde gehechtheid aan resultaten. Het proces van het bereiken van resultaten wordt volledig vergeten. Het onderwijs van tegenwoordig weerspiegelt een materialistische visie, waarbij de geest, die de basis vormt van kennis en techniek, niet wordt benadrukt. Het is een houding die traditie negeert en in mensen wordt weerspiegeld door vervreemding, die eenzaamheid versterkt.

Als we aannemen dat de groei van dingen een centrifugale (middelpuntvliedende) kracht vertegenwoordigt (naar buiten bewegende energie, bijvoorbeeld, een persoon van zijn ouders, een leerling van zijn leraar, een vrucht van zijn boom), dan houdt het universum alleen zijn evenwicht omdat de centrifugale (middelpuntvliedende) kracht wordt tegengegaan door de middelpuntzoekende (naar binnen bewegende energie) kracht. De aanwezigheid van alleen middelpuntvliedende kracht zou de wereld doen verstrooien en zou uiteindelijk het universum vernietigen.

Het woord *Keiko* in het Japans wordt vaak vertaald als ‘training’ of ‘oefening’. Maar zoals je weet betekent het woord *Keiko* meer dan dat. De oorspronkelijke betekenis ervan is ‘denken aan het verleden’. Wanneer we echter het woord ‘training’ gebruiken, dan suggereert dit een naar voren bewegen in de tijd naar een resultaat dat we in de toekomst zullen bereiken. Daarom kunnen we zeggen dat het centrifugaal (middelpuntvliedend) is. De oorspronkelijke betekenis van *Keiko* is echter ‘denken aan het verleden’ en een belangrijk deel van zijn betekenis is terugkijken in de tijd. Het legt sterk de nadruk op het kijken naar het verleden en het denken over de geest van onze voorouders, hun ontberingen en hun spirituele verdiensten. Dit is meer een centripetaal concept. Het heden (zelf) en het verleden ontmoeten elkaar en wisselen uit, en de toekomst wordt geprojecteerd vanuit de harmonie van verleden en heden. Het staat niet los van de traditie waarbij het verleden zich in het heden bevindt, en de toekomst in de integratie van het verleden en het heden ligt. Mensen zullen zich niet vervreemd voelen. De moderne mens verliest zijn weg door een doolhof in te gaan dat geen uitweg heeft, omdat hij gehaaste groei en prestaties wil. Het is zoals beschreven in het gezegde: “door de bomen het bos niet zien”. Iemand die alleen vooruitgang en voorspoed wil, houdt zich bezig met op resultaat gerichte omgekeerde concepten. Het proces om er te komen heeft voor hem geen enkele waarde. Om vooruit te komen en te bloeien in de toekomst, moet je voortdurend terugkijken. Je moet de

tweedeling dat vooruitgang alleen kan worden verzekerd door achterom te kijken diep tot je door laten dringen.

Shibata: Je hebt aangegeven dat traditionele Japanse martiale kunsten in een tegenovergestelde positie staan van een materialistische visie en tot het mystieke domein behoren. Wat vind je van het mysterieuze Aikido, waar mensen worden gegooid zonder contact te hebben? Vertel me alsjeblieft ook over de initiator van dit soort Aikido en zijn relatie tot het Aikido van de grondlegger.

Chiba: Ik wil mijn opmerkingen hierover beperken tot de situatie in Japan. Ik schaam mij een beetje om te zeggen dat ik de initiator van die kunst al ken sinds hij een beginneling was. Ik neem het op geen enkele manier serieus. Ik denk niet dat het bestaan ervan een wezenlijke invloed heeft op Aikido. Ik geloof dat de integriteit van Aikido als Budo bewaard blijft, aangezien ik nog niet van bekende leraren van die vorm van Aikido heb gehoord, die verheven zijn in termen van de diepte van hun ervaring, de kwaliteit van hun technieken of hun spirituele status.

Dit soort fenomenen duikt vaak op als zo'n kunst haar volwassenheid bereikt. Ik aanvaard dit als een zoveelste vorm van vrijheid van meningsuiting die door de Grondwet wordt gegarandeerd.

We kunnen echter wel lering trekken uit dergelijke verschijnselen. Het waarschuwt ons voor de aanwezigheid en invloed van de hoogmoedige gedachte dat de logisch verklaarbare en zichtbare wereld de enige wereld is die bestaat. Ik denk de opkomst van zo'n kunst een reactie is op het uiterste materialistische wereldbeeld.

Als mensen denkende dieren zijn, dan is het voorstelbaar dat we door het blokkeren en doden van de geest zijn vrijheid van lichaamsbeweging, of uiteindelijk zijn leven, kunnen wegnemen. (Een experiment liet zien dat wanneer een groep muizen aan voortdurende mentale en fysieke stress werd blootgesteld, dat hun leven dan aanzienlijk korter werd.) Als het mogelijk is om fysieke energie direct om te zetten naar mentale energie, of andersom, dan is het zeker mogelijk om iemand te gooien en te snijden zonder contact.

Als we ervan uitgaan dat dergelijke fenomenen zich mogelijk kunnen voordoen, dan moeten we bedenken dat, in Judo bijvoorbeeld, grootmeester Mifune (10e dan) van Kodokan de ultieme gooitechniek uitgebreid bestudeerde en een worp creëerde met de naam *Kuukinage* of 'lucht worp'. De essentie van de 'lucht worp' is, ook al wordt het als de ultieme Judo techniek beschouwd, dat het nog steeds essentieel is om fysiek contact te hebben met de tegenstander.

Natuurlijk moet het concept van snijden zonder contact beschouwd worden als de ultieme techniek en ook in het zwaard werk zijn bestudeerd. Ik herinner me dat toen ik kind was dat er een cartoon was met een personage die deze techniek bereikte, genaamd *Shinkuu giri* of 'vacuum slag'. Dat moet de manifestatie zijn van het menselijk verlangen naar de ultieme techniek. Hanshi, Takano Sasaburo, de beste zwaardmeester in de Meiji tijd, zei ooit dat de winnaar van het huidige kendo wordt bepaald nadat de slag is gemaakt, maar hij wint voordat hij zelfs maar aanvalt.

Dit geeft aan dat de ware overwinning een overwinning is die eerst de geest van de tegenstander overwint en dat de overwinning in de wedstrijd dus slechts het resultaat is van de spirituele overwinning.

Deze geestestoestand benadert het ideaal van de zwaardtechniek, met zijn concept van snijden zonder contact met de tegenstander. Als we bedenken dat dit één van de pieken is van 600 jaar zwaardvechtkunst, waarin veel zwaardmeesters kwamen en gingen, moeten we onszelf rechtzetten en de diepte en geschiedenis van Budo heroverwegen en ons niet overgeven aan onze zelfvoldaanheid.

Aikido is inderdaad één van de essenties van de Japanse martiale kunsten in termen van geest en technische ontwikkeling. Over het algemeen kan ik niet ontkennen dat het aan intensiteit lijkt te ontbreken in vergelijking met andere, concurrerende vechtkunsten. Dat is mijn persoonlijke mening, maar ik zie een mentale, pathologische configuratie aanwezig die uniek is aan Aikido. Wat betreft de grondlegger van Aikido zijn er vele mysterieuze legendes (sommige waar en andere niet), maar ik ben nooit gegooid zonder te zijn aangeraakt door hem. Eén ding kan ik me echter nog goed herinneren: ik heb nooit enige fysieke pijn gevoeld, zelfs tijdens klemtechnieken, toen ik werd gegooid door de grondlegger.

De grondlegger hechtte veel belang aan basistechnieken. Hij hield van de manier van lesgeven waarbij iedereen zich 100% gaf tijdens de les. Hij ontvlamde van woede als een Hombu instructeur een aantal fancy technieken buiten de basis leerde als hij daar was. (Vroeger woonde hij in Iwama en bezocht van tijd tot tijd de Hombu dojo.) Zijn houding tegenover training was duidelijk wanneer hij langskwam, omdat, ook al verbleef hij niet dichtbij de dojo, hij ons een uitbrander gaf als hij niet tevreden was met het geluid van de *Keiko*.

Shibata: Kun je me als laatste alsjeblieft je mening over de toekomst van de United States Aikido Federation geven.

Chiba: De toekomst van Aikido hangt af van het werk van Amerikaanse instructeurs, waaronder wij zelf. Het belangrijkste is hoe wij via onze *Keiko* het gemeenschappelijk begrip en de gemeenschappelijke ervaringen kunnen versterken.

Ik weet niet hoe de toekomst van de hele USAF er uit zal zien, maar als ik mijn opmerkingen kan beperken tot de Westerse regio, denk ik dat de toekomst rooskleurig is, vanwege het aantal studenten dat hier samenkomt, de hoogte van hun niveau, hun gretigheid om het pad te zoeken en de hoeveelheid training. Ik denk niet dat er waar dan ook ter wereld zoveel *Kenshusei* zijn die zoveel trainen, op de Hombu *Kenshusei na*.

Ik verwacht dat de deugden van de Amerikanen, zoals openhartigheid, opgewektheid, een uitstekende pioniersgeest die mensen helpt om ondanks veel problemen hun doelen te bereiken en bovenal de krachtige geest van dienstbaarheid aan het publiek, Aikido zullen doordringen en een nieuwe traditionele geest zullen creëren in de Verenigde Staten.